

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาในการจัดโครงสร้างองค์กรและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติธรรมนุญศาลทหาร พ.ศ. 2498
คำสำคัญ	โครงสร้างของศาลทหาร, คุณสมบัติขององค์กร, คณะตุลาการศาลทหาร
นักศึกษา	วิชญ์พงษ์ แสงทอง
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร. สุริย์ฉาย พลวัน
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายอาญา และกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2562

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาเพื่อทราบถึงความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนถึงสภาพปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างของศาลทหารและความเป็นอิสระในการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลทหาร และคุณสมบัติของตุลาการศาลทหารที่ร่วมเป็น องค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดี โดยศึกษา พระราชบัญญัติธรรมนุญศาลทหาร พ.ศ. 2498 เปรียบเทียบกับ ประเทศอังกฤษ ประเทศสาธารณรัฐเยอรมนี ประเทศฝรั่งเศส และประเทศสมาพันธรัฐสวิส

จากการศึกษาโครงสร้างขององค์กรตุลาการศาลทหารตามพระราชบัญญัติธรรมนุญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 5 พบว่าศาลทหารยังสังกัดอยู่ในกระทรวงกลาโหม โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมเป็นผู้รับผิดชอบในงานธุรการ เมื่อพิจารณาถึงความเป็นอิสระของศาลทหารในปัจจุบันยังไม่มีความเป็นอิสระตามหลักการแบ่งแยกอำนาจแยกออกจากฝ่ายบริหารอย่างเด็ดขาด นอกจากนี้ในประเด็นการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการนั้นยังไม่สอดคล้องกับหลักการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจ และเรื่อง คุณสมบัติของตุลาการศาลทหารนั้นมีความแตกต่างในเรื่องคุณวุฒิของตุลาการศาลทหารที่อาจมีผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการของศาลทหาร

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ควรมีการแก้ไขพระราชบัญญัติธรรมนุญศาลทหาร พ.ศ. 2498 มาตรา 5 วรรค 1 ให้โครงสร้างของศาลทหารต้องแสดงออกถึงความเป็นอิสระได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยกำหนดให้ศาลทหารเป็นส่วนราชการในการกำกับดูแลของกระทรวงกลาโหม

โดยแยกจากกรมพระธรรมนูญ และในปัญหาในเรื่องกลไกในการตรวจสอบซึ่งพิจารณาตามข้อบังคับกระทรวงกลาโหม ว่าด้วยตุลาการศาลทหาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2552 ข้อ 6 ในเรื่อง ของคณะกรรมการ หรือ ที่เรียกว่า “ กตท ” พบว่าระบบในการตรวจสอบเป็นการตรวจสอบแบบ ตรวจสอบภายในซึ่งมีคณะกรรมการตุลาการศาลทหารเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบโดยผู้ที่เป็น คณะกรรมการตุลาการศาลทหารก็จะเป็นนายทหารทั้งหมดซึ่งยังไม่เป็นไปตามหลักการตรวจสอบ และถ่วงดุลอำนาจจึงควรได้รับการแก้ไขโดยกำหนดให้มีผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นบุคคลพลเรือน ภายนอกมาร่วมเป็นองค์คณะในคณะกรรมการดังกล่าว นอกจากนี้ในด้านคุณสมบัติเรื่องคุณวุฒิ ขององค์คณะตุลาการ ตามระเบียบคณะกรรมการตุลาการทหารว่าด้วยคุณสมบัติหลักเกณฑ์ และวิธีการแต่งตั้งและการให้ตุลาการพ้นจากตำแหน่ง พ.ศ. 2561 ข้อ 5 ควรแก้ไขให้มีการ กำหนดให้องค์คณะตุลาการทั้ง 2 ประเภทมีคุณสมบัติเช่นเดียวกัน และควรมีการบัญญัติเรื่องการให้ ผู้ที่มีความรู้เฉพาะคดีร่วมเป็นองค์คณะในการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ในพระราชบัญญัติธรรมนูญ ศาลทหาร 2498 โดยบัญญัติเพิ่มเติมข้อกำหนดผู้ที่จะเข้าร่วมในให้ความเห็น หรือการพิจารณา เฉพาะคดีได้